

MKN 10

WHO
(WORLD HEALTH ORGANIZATION)

SVĚTOVÁ ZDRAVOTNICKÁ ORGANIZACE

- WHO založena v roce 1948 s obecným cílem dosažení co nejlepšího zdraví pro všechny. Mezi její strategické záměry patří především (www.who.cz):
- omezování úmrtnosti, nemocnosti a postižení zejména u chudých a sociálně slabých skupin populace;
- podpora zdravé životosprávy a omezení zdravotních rizik vyplývajících z ekologických, ekonomických a sociálních podmínek;
- rozvoj spravedlivějších a efektivnějších zdravotnických systémů, které budou odpovídat legitimním potřebám lidí a budou pro ně finančně únosné;
- rozvoj odpovídajících zdravotnických strategií a institucionálního zázemí a začleňování zdravotnických aspektů do sociálních, ekonomických, ekologických a rozvojových strategií

WHO

- V posledních desetiletích poměrně intenzivně duševními onemocněními. Poukazuje na jejich celosvětovou rozšířenost, všímá si, jak ovlivňují kvalitu života. Otvírá debatu nad tabu tématy, realizuje výzkumy, doporučuje vhodné diagnostické postupy apod., to vše samozřejmě v daném kulturním kontextu (WHO má své pobočky v jednotlivých zemích světa)
- Podle WHO je zdravý stav kompletní fyzické, psychické, sociální a spirituální pohody. Nejedná se pouze o nepřítomnost nemoci či neduživosti. Toto pojetí zachycuje spíše idealistický cíl, ke kterému je možné směřovat, než reálné vystižení stavu jedince či populace.

MEZINÁRODNÍ KLASIFIKACE NEMOCÍ

Klasifikační systém v Evropě MKN 10, v USA DSM IV (úpravy, revize, sbližování).

Aktualizace – MKN 11 snad 2015

Víceosá diagnostika:

I. osa – klinická diagnóza

II. osa – hodnocení různých typů postižení, omezujících plnění úkolů a rolí, které jsou od jedince očekávány jeho sociokulturním prostředím.

Stupně postižení: **handicap** = znevýhodnění vyplývající z vady či patologie, **zneschopnění** = omezení nebo chybění schopnosti jedince vykonávat činnost „normálně“, **poškození** = ztráta nebo výrazná abnormita psychické, fyziologické nebo anatomické struktury či funkce.

VÍCEOSÁ DIAGNOSTIKA

II. osa – postižení

Posuzuje se ve 4 oblastech:

- péče o vlastní osobu
- práce (výdělečné činnosti, studium, údržba domácnosti)
- rodina a domácnost (manželská role, rodičovská role, činnosti v domácnosti)
- fungování v širším sociálním kontextu

III. osa - související faktory

Hodnocení průvodních faktorů společně s ostatními problémy týkajícími se životního stylu a uspořádání života podílejí se významně na výskytu, projevech, průběhu, prognóze nebo způsobu léčby přítomných duševních poruch.

OSA I – PŘEHLED KLINICKÝCH DIAGNÓZ

[HTTP://WWW.UZIS.CZ/CZ/MKN/INDEX.HTML](http://www.uzis.cz/cz/mkn/index.html)

- Organické duševní poruchy (F00-F09)
- Duševní poruchy vyvolané účinkem psychoaktivních látek (F10-F19)
- Schizofrenie, schizofrenní poruchy a poruchy s bludy (F20-F29)
- Afektivní poruchy (F30-F39)
- Neurotické porucha, poruchy vyvolané stresem (F40-F48)
- Behaviorální syndromy spojené s fyziologickými poruchami a somatickými faktory (F50-F59)
- Poruchy osobnosti a chování u dospělých (F60-F69)
- Mentální retardace (F70-F79)
- Poruchy psychického vývoje (F80-F89)
- Poruchy chování a emocí se začátkem obvykle v dětství a adolescenci (F90-F99)

- PRINCIP KOMORBIDITY

KLASIFIKACE DUŠEVNÍCH PORUCH

- Organické duševní poruchy F00.x až F09.x
 - Demence
 - Organické psychosyndromy
 - Deliria nevyvolaná účinkem psychotropních látek
 - Organická halucinóza
 - Organické poruchy nálady aj.
 - Postencefalitický syndrom
 - Postkomoční syndrom

KLASIFIKACE DUŠEVNÍCH PORUCH

- Poruchy způsobené užíváním návykových látek F10.x až F19.x
 - 0: akutní intoxikace
 - 1: škodlivé užívání
 - 2: syndrom závislosti
 - 3: odvykací stav
 - 4: odvykací stav s deliriem
 - 5: psychotická porucha
 - 6: amnestický syndrom
 - 7: psychotická porucha reziduální a s pozdním nástupem

KLASIFIKACE DUŠEVNÍCH PORUCH

- F10 – alkohol
- F11 – opioidy
- F12 – kanabinoidy
- F13 – sedativa/hypnotika
- F14 – kokain
- F15 – jiné stimulanty, včetně kofeinu
- F16 – halucinogeny
- F17 – tabák
- F18 – org. rozpouštědla
- F19 – více látek nebo jiné drogy

KLASIFIKACE DUŠEVNÍCH PORUCH

- Schizofrenie a další psychózy F20.x až F29
 - Schizofrenie
 - Paranoidní
 - Hebefrenní
 - Katatonní
 - Simplexní
 - Schizotypní porucha
 - Porucha s bludy
 - Indukovaná psychotická porucha
 - Akutní a přechodné psychotické poruchy
 - Schizoafektivní poruchy

KLASIFIKACE DUŠEVNÍCH PORUCH

- Poruchy nálady (afektivní poruchy) F30.x až F39.x
 - Deprese
 - Mánie
 - Bipolární afektivní porucha
 - Dysthymie
 - Cyklothymie

KLASIFIKACE DUŠEVNÍCH PORUCH

- Neurotické, stresové a somatoformní poruchy
 - Panická porucha
 - Fobie
 - OCD
 - PTSD
 - Hypochondrická porucha
 - Dissociativní a konverzní poruchy

KLASIFIKACE DUŠEVNÍCH PORUCH

- Syndromy poruch chování, spojené s fyziologickými poruchami a somatickými faktory F50.x až F59.x
 - PPP
 - Neorganické poruchy spánku
 - Sexuální poruchy - dysfunkce

KLASIFIKACE DUŠEVNÍCH PORUCH

- Poruchy osobnosti a chování u dospělých F60.x až F69
 - Poruchy osobnosti
 - Patologické hráčství
 - Pyromanie, kleptomanie
 - Transsexualismus
 - Parafilie (poruchy sexuální preference)

KLASIFIKACE DUŠEVNÍCH PORUCH

- Mentální retardace F70.x až F79
 - Lehká (IQ 50-69, mentální věk 9-12 let)
 - Střední (IQ 35-49, mentální věk 6-9 let)
 - Těžká (IQ 20-34, mentální věk 3-6 let)
 - Hluboká (IQ pod 20, mentální věk pod 3 roky)

KLASIFIKACE DUŠEVNÍCH PORUCH

- Poruchy psychického vývoje F80.x až F89.x
 - Specifické (SPU, dysfázie)
 - Pervazivní (dětský autismus, Aspergerův sy aj.)

KLASIFIKACE DUŠEVNÍCH PORUCH

- Poruchy chování a emocí se začátkem obvykle v dětství a v dospívání F90.x až F98
 - F90: hyperkinetické poruchy
 - F91: poruchy chování
 - F92: smíšené poruchy chování a emocí
 - F93: emoční poruchy se začátkem specif. v dětství
 - F94: poruchy sociálních funkcí
 - F95: tikové poruchy
 - F96: jiné poruchy (enuréza, enkopréza, koktavost...)

ALTERNATIVNÍ KLASIFIKACE

- DSM V
- Psychodynamické školy: podle druhu úzkosti, vývoje self, vývoje libida (Freud)...
- Transakční analýza: životní scénáře (sociální aspekt, identita, vztah k sobě)
- Systemické přístupy: identita, role, povaha systému
- Gestaltistické školy: kontakt jednotlivce s prostředím („kontaktní křivka“...)
- Humanistické směry: poruchy sebeaktualizace a sebeakceptace

